

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพญาขัน

โดย ถาวร คงศรี

“ต้องดูแลคนมีชีวิตอยู่ ให้มากกว่าคนตาย”

ตำบลพญาขัน อยู่ในอำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองพัทลุงประมาณ 7 กิโลเมตร มีเนื้อที่จำนวน 16,252 ไร่ หรือจำนวน 25.96 ตารางกิโลเมตร ยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2552 อาณาเขตติดต่อ ของตำบลพญาขัน ทิศเหนือ จด ตำบลชัยบุรี อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง ทิศใต้ จด ตำบลคูหาสวรรค์ อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง ทิศตะวันออก จด ตำบลลำปำ อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง ทิศตะวันตก จด ตำบลคูหาสวรรค์ และตำบลปรังหมู อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง

ประชากร ในตำบลพญาขัน มีจำนวน 10 หมู่บ้าน มีจำนวนครัวเรือนจำนวน 1,796 ครัวเรือน รวมจำนวนประชากรทั้งหมด 5,491 คน (ข้อมูลแผนชุมชนประจำปีงบประมาณ 2556 เทศบาลตำบลพญาขัน)

อาชีพหลักของประชากรในตำบลพญาขัน ได้แก่ การเกษตรกรรม คือ การปลูกข้าว การทำสวนยางพารา สวนผลไม้ และการปลูกพืชไร่และพืชผัก สำหรับการปศุสัตว์นั้น ส่วนใหญ่ เลี้ยงวัว สุกร ไก่ และการประมง มีการเลี้ยงปลาในบ่อเพาะเลี้ยง

ดังนั้นการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนตำบลพญาขัน ร้อยละ 90 เป็นเกษตรกร การเจ็บไข้ได้ป่วยก็อาศัยยาสามัญประจำบ้าน หรือที่ชาวบ้านเรียกกันว่า “ยาพารา” เพื่อทุเลาอาการเจ็บไข้ได้ป่วย ให้ชีวิตได้ทำงานต่อของเช้าวันรุ่งขึ้น บางครัวเรือนต้องมีสมาชิกในครัวเรือนให้มาก เพื่อมีลูกไว้เป็นแรงงานของบ้าน ทำให้ชุมชนตำบลพญาขัน เห็นชัดในเรื่องความไม่มั่นคงทางด้านการดำรงชีวิต และปัจจัยที่เข้ามาอำนวยความสะดวก การช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน บุคคลที่รักบ้านเกิด และเป็นข้าราชการเกษียณอายุราชการ ได้เล็งเห็นคุณค่าของความมั่นคงของชีวิต จนเกิด “กองทุนบุญ” หรือ กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพญาขัน โดยมีนายสกล กาฬสุวรรณ ดำรงตำแหน่งประธาน เห็นจุดเปลี่ยนคือ เกิดความรัก ความสามัคคี การมีส่วนร่วมของคนในตำบล โดยเน้นเรื่อง การให้อย่างมีคุณค่า รับอย่างมีศักดิ์ศรี มาจนถึงปัจจุบัน

สถานการณ์ดั้งเดิมชุมชนตำบลพญาขันที่มีลักษณะภูมิประเทศ เป็นที่ราบลุ่มทุ่งนาพญาขัน เป็นตำบลที่อยู่ติดกับเมืองพัทลุง ลักษณะทางสังคมของชุมชนเกิดความเปลี่ยนแปลงผลมาจากสังคมเกษตรที่ใช้ภูมิปัญญาที่สะสมมาดั้งเดิมเป็นสังคมเอื้อเฟื้อ ชุมชนแบ่งปันและครอบครัวพึ่งพาตนเองเป็นสำคัญ เมื่อสังคมและชุมชนได้รับผลกระทบกระเทือนอย่างรุนแรงจากปัจจัยภายนอก ที่เรียกว่า ความเปลี่ยนแปลง ทางด้านสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ ส่งผลกระทบต่อชุมชนตั้งรับปรับตัวแทบไม่ทันด้วยอัตราความเร็วและแรงถาโถมเข้าสู่สังคม จนชุมชนแห่งนี้เกิดปัญหาต่างคนต่างอยู่ คิดต่าง สร้างช่องว่างที่เป็นปัญหา

เดิมเป็นชุมชนสังคมอุดมไปด้วยภูมิปัญญาความรู้ วิธีการดำเนินชีวิตเกษตรกรรม ทำนา ปลุกผัก เลี้ยงสัตว์ มีวัดเขาแดงตกและวัดเขาแดงออกเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนที่นี่ในเรื่องการรักษาพยาบาลผู้คนในชุมชน วัดเขาแดงตกเป็นวัดที่มีความเชี่ยวชาญเรื่องการรักษาพยาบาลดูแลประชาชนที่มีความเจ็บป่วยทางกาย เช่น เป็นแผลพุพอง หรือเกิดอุบัติเหตุบาดเจ็บ ก็จะได้รับ การดูแลจากวัดเขาแดงตก แต่ถ้าเป็นโรคที่เกี่ยวข้องทางจิตใจ วัดเขาแดงออกจะดำเนินการรักษาให้ เป็นความสวยงามตามวิถีแห่งชุมชนแห่งตำบลพญาขัน ปัจจุบันสิ่งเหล่านี้เป็นร่องรอยที่เป็นทุนทางภูมิปัญญาคงไว้ให้ชุมชน

ปี พ.ศ. 2542 นายชิต สมมาตร จุฑประกายทางความคิด ได้ก่อตั้งชมรม ผู้สูงอายุขึ้นในหมู่ที่ 4 (บ้านควนถบ) ตำบลพญาขัน อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง เมื่อวันที่ 14 เมษายน พ.ศ. 2542 ด้วยสมาชิก 139 คน โดยที่เขาเป็นประธาน และได้รับเงินบริจาค จากการจัดงานเลี้ยงน้ำชา และการบริจาคเงินจากสมาชิกเป็นเงิน 35,952 บาท โดยนำมาจัดเป็นสวัสดิการช่วยเหลือสมาชิกด้วยกัน

ปี พ.ศ. 2550 ท่านไพฑูรย์ วัฒนศิริธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้มีนโยบายทดลองจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนขึ้นทั่วประเทศ จำนวน 500 กองทุนโดยจังหวัดพัทลุงได้เข้าร่วมโครงการถึง 48 ตำบล โดยมีศูนย์ประสานงานภาคีองค์กรเครือข่ายชุมชนจังหวัดพัทลุง ซึ่งทำหน้าที่คณะกรรมการสนับสนุนการจัดสวัสดิการจังหวัดพัทลุง

คุณจุฑาพร ไชยณรงค์ ตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพญาขัน ในขณะนั้นเข้ามาเสนอให้มีการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการขึ้นในตำบลพญาขัน ต่อมา นายจรล ตาแก้ว กำนันตำบลพญาขัน เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2550 ได้ดำเนินการเปิดบัญชีชื่อ “กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพญาขัน” เพื่อรับโอนเงินสนับสนุนจาก สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

ก้าวสู่จุดเปลี่ยน

พ.ศ. 2551 ได้รับเงินสนับสนุนจาก สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) จำนวนเงิน 55,000.- บาท ดำเนินกิจกรรมของกองทุนโดยเน้นการสนับสนุนการประกอบอาชีพเป็นหลัก ผลที่ได้รับ คือ จัดตั้งคณะกรรมการของกองทุน ซึ่งการจัดสวัสดิการในช่วงแรกๆ ช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส เน้นการสนับสนุนด้านการประกอบอาชีพ ยังไม่ได้เปิดรับสมาชิก จึงทำให้งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนใช้ไปกับการจัดสวัสดิการในเรื่องการประกอบอาชีพเป็นหลัก ทางสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพัทลุง ร่วมกับคณะทำงานศูนย์ประสานงานภาคีองค์กรเครือข่ายชุมชน ดำเนินการคัดเลือกพื้นที่ต้นแบบ ในการแก้ไขปัญหาความยากจนจำนวน 8 ตำบล

“ตำบลพญาขัน เป็นตำบลหนึ่งที่เข้าร่วมโครงการ และได้รับงบประมาณไปจำนวน 1 แสนบาท โดยได้เข้าไปช่วยเหลือ กลุ่มผู้ด้อยโอกาสและยังเป็นเงินทุนหมุนเวียนมาตลอด ตัวอย่างเช่น ลงไปช่วยเหลือคุณป้าเอิบ วัย 60 ปี อาชีพเดิมรับจ้างเก็บพริกขี้หนู มีรายได้เฉลี่ย วันละ 12-20 บาท เมื่อคณะทำงานลงไปสนับสนุนให้คุณป้าเอิบขอโครงการที่ตัวเองถนัด โดยป้าเอิบขอเงินสนับสนุนในเรื่องการเปิดร้านค้าเล็กๆ จำนวน 7,000.-บาท หลังจากได้รับงบประมาณ ทำให้ป้าเอิบมีรายได้ให้เห็นได้ชัด และมีเงินเก็บฝากธนาคารในช่วงระยะเวลา 3 เดือน จำนวน 3,000.- บาท”

จากนั้นกลุ่มผู้สูงอายุตำบลพญาขัน ภายใต้การนำของท่าน อาจารย์ประพาส ศิริอนันต์ ได้นำผู้สูงอายุ เดินทางเข้ากรุงเทพฯ เพื่อไปเคารพพระบรมศพของสมเด็จพระพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนาในพระราชมณเฑียรสถาน และให้เกิดความประทับใจต่อการต้อนรับของเจ้าหน้าที่รวมทั้งได้ดูภาพพระทรงงานที่งดงามของพระพี่นางฯ ในขณะที่เดินทางกลับทุกคนได้มีความเห็นตรงกันว่าเราทั้ง 55 คน จะได้พบปะกันอย่างใกล้ชิดเพื่อร่วมกันปฏิบัติภารกิจงาน เพื่อถวายเป็นราชกุศลแด่พระองค์ท่าน และมีภารกิจแรก คือการร่วมปฏิบัติธรรม สวดมนต์ทุกวัน พระแปดคำ และสิบห้าคำ ของแต่ละเดือน พร้อมทั้งร่วมกันบริจาคทรัพย์ส่วนตัวของกลุ่มผู้สูงอายุ ไปช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสและคนชรา โดยการเยี่ยมเยียน มอบสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ และการจัดเลี้ยงอาหารทานร่วมกัน จนกลายเป็นความสุขของผู้ได้ให้ และความสุขของผู้ได้รับ และได้ริเริ่มที่จะเก็บค่าศพ กับสมาชิกคนละ 30 บาท เพื่อช่วยเหลือกันในกลุ่ม และต่อมาได้จัดตั้งชมรมขึ้นชื่อว่า ชมรมผู้สูงอายุตำบลพญาขัน ใน วันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2551

ชมรมผู้สูงอายุตำบลพญาขันได้รับการติดต่อโดย คุณจุฑาพร ไชยณรงค์ ตำแหน่งเลขานุการนายก องค์การบริหารส่วนตำบลพญาขัน ในขณะนั้นเข้ามาเสนอให้นำสมาชิกเข้าร่วมกองทุนสวัสดิการชุมชนในตำบลพญาขัน โดยทางชมรมผู้สูงอายุเห็นเป็นสิ่งที่ดี เลยจัดการประชุมสมาชิกขึ้นที่ประชุมมีมติออกมา เมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2552 ให้สมาชิกเข้าสมัครเป็นสมาชิก “กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพญาขัน”

วันที่ 14 กันยายน 2552 สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ได้ให้การรับรองกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพญาขัน ให้มีฐานะรับรองทางกฎหมาย ลำดับที่ 93-000962

การจัดตั้งกองทุน ในช่วงนั้นจะมีผู้สูงอายุเข้ามาเป็นสมาชิกส่วนใหญ่ และได้ดำเนินกิจกรรมร่วมกันมาเรื่อยๆ ที่ประชุมใหญ่สมาชิกได้มติเลือก ท่าน อาจารย์สกล กาฬสุวรรณ เข้ามาเป็นประธานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพญาขัน เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.2552 ซึ่งเป็นผู้ประสานทั้ง 2 กลุ่ม มาแต่แรกแล้ว ในการเอาสมาชิกของชมรมผู้สูงอายุสมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุนสวัสดิการ และได้ปรับเปลี่ยนโครงสร้างคณะกรรมการชุดใหม่ขึ้น โดยเน้นการผสมผสานระหว่างคนเก่าและคนใหม่ พร้อมจัดทำระเบียบข้อบังคับ และการบริหารจัดการกองทุนเสียใหม่และเปิดรับสมัครสมาชิกใหม่อย่างกว้างขวาง โดยยึดหลักพึ่งตนเองและมีส่วนร่วม โดยสมาชิกทุกคนจะต้องออมเงินวันละบาทหรือต้องจ่ายเงินสมทบกองทุนปีละ 365บาทต่อปี เพื่อจัดสวัสดิการแก่สมาชิกและผู้ยากลำบาก ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส ในตำบลพญาขันตามอุดมการณ์ “ให้อย่างมีคุณค่า รับอย่างมีศักดิ์ศรี” กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพญาขันจึงกลายเป็นกองทุนของคนตำบลพญาขัน เพื่อคนพญาขัน โดยคนตำบลพญาขัน มี สมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น 342 คน

ปี 2553 ได้มีการปรับปรุงกฎระเบียบของกองทุนอีกรอบ เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทและวิถีวัฒนธรรม และได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาล จำนวน 68,400.- บาท ซึ่งผู้ได้รับผลประโยชน์ จำนวน 393 ราย และภายใน ช่วงปี2553 ทางคณะกรรมการของกองทุนฯ ได้เข้าร่วมงานสมัชชาสวัสดิการชุมชนจากส่วนกลาง

ซึ่งจัดขึ้นที่ทำเนียบรัฐบาล โดยทางประธานกองทุนฯ นายสกล กาฬสุวรรณ ได้ร่วมรับประกาศเกียรติบัตรจาก ฯพณฯ ท่านนายกรัฐมนตรี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นผลให้เกิดกำลังใจในการกลับมาพัฒนากองทุนฯ ต่อไป โดยได้มีการศึกษาดูงานที่จังหวัดสงขลาถึง 3 ครั้ง และเข้าร่วมงานสมัชชาสวัสดิการชุมชนที่จังหวัดจัดขึ้นเพื่อร่วมแลกเปลี่ยนและศึกษาข้อมูลจากกองทุนฯต่างๆร่วมกันในจังหวัด

คณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติได้รับรองกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพญาขัน เป็นองค์กรสวัสดิการชุมชน เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2554 ทะเบียนเลขที่ 086/2554

เทศบาลตำบลพญาขันได้สนับสนุนเงินงบประมาณให้กับกองทุนตั้งแต่ปี พ.ศ.2555 จนถึงปัจจุบันและทางชมรมผู้สูงอายุยังร่วมจัดทอดผ้าป่าสามัคคีเพื่อสมทบเงินเข้ากองทุนฯอีกทาง ทำให้กองทุนมีความเข้มแข็งและมั่นคง

ณ วันที่ 12 สิงหาคม 2557 กองทุนมีสมาชิกทั้งสิ้น 1,256 คน พร้อมทั้งในปีเดียวกันนี้ ได้มีการจัดทอดผ้าป่าสามัคคีเพื่อสมทบเงินเข้ากองทุนฯ จำนวน 123,850.- บาท เพื่อสร้างอาคารที่ทำการเป็นของตนเอง และมีเงินกองทุน 1,126,539.- บาท เพียงพอที่จะดำเนินงานให้ยั่งยืนและมั่นคง

สิ่งดีๆ ที่เกิดขึ้นสร้างความภาคภูมิใจกับคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการตำบลพญาขัน

1. กรรมการเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจจากผลสัมฤทธิ์ของงานและได้รับเกียรติบัตรจาก ฯพณฯ ท่านนายกรัฐมนตรี

2. มีการปรับปรุงระเบียบของกองทุนในการจัดสวัสดิการชุมชนในตำบลให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

3. มีการขยายสมาชิกครอบคลุมทั้ง 10 หมู่บ้าน และมีจำนวนเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา

จากนั้นทางกองทุนตำบลพญาขันได้มีการจัดสวัสดิการให้สมาชิกที่หลากหลายครอบคลุมทุกวัยตามกำลังของกองทุนฯ และได้รับงบประมาณสนับสนุนจากทางภาครัฐ ท้องถิ่น การจัดกิจกรรมทอดผ้าป่าสามัคคี พร้อมทั้งเงินสมทบจากสมาชิกเองอย่างต่อเนื่องสืบมาจนถึงปัจจุบัน

การเพิ่มสมาชิก ของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพญาขัน เพิ่มขึ้นเกิดจากปัจจัย ดังนี้

1. ความซื่อตรง การบริหารงานที่โปร่งใส ของคณะกรรมการทำให้สมาชิกเกิดความเชื่อถือ
2. มีการสรุปรายงานผลการดำเนินงานประจำปีแล้วรายงานผลต่อสาธารณะผ่านการประชุมสามัญประจำปีและจัดทำปฏิทินแผนการปฏิบัติงานในปีถัดไป แจกให้กับสมาชิกทุกราย
3. การใช้เครื่องมือที่มีอยู่เพื่อการประชาสัมพันธ์ เช่น ทางกองทุนฯ มีที่ปรึกษาเป็น พระสงฆ์ จำนวน 2 วัด ช่วยสื่อสาร กับญาติโยมในตำบล เมื่อตอนเข้ามาทำบุญ ในวันพระ และวันสำคัญทางศาสนา
4. ประชาสัมพันธ์ โดยการทำไวนิล และใบปลิวแจก หรือติดไว้ตามชุมชนในตำบล
5. การมอบเงินสวัสดิการให้กับญาติผู้เสียชีวิตในงานศพสำหรับสมาชิกที่เสียชีวิต พร้อมจัดพวงหรีดให้กับศพสมาชิกในนามกองทุนฯ

6. ท้องถิ่นให้การช่วยเหลือ โดยการเข้ามามีส่วนร่วม สนับสนุนทุกกิจกรรม และร่วมสมทบกองทุนฯ
ให้คนในชุมชน มีความรู้สึก ว่า ท้องถิ่นให้ความสำคัญกับสวัสดิการชุมชนของคนในตำบล

ด้านการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพญาขัน

1. การบริหารจัดการของคณะกรรมการ

- คณะกรรมการทุกคนให้ความสำคัญกับการประชุมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ
- มีการจัดเตรียมทำวาระการประชุมก่อนทุกครั้ง
- มีการบันทึกการประชุมทุกครั้งของการประชุม
- แบ่งงานกันทำตามความสามารถ
- สรุปประเด็นปัญหาแล้วหาทางออกร่วมกัน เพื่อนำไปสู่การพัฒนากองทุน

2. มีผังโครงสร้างคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ที่ชัดเจน

ภาพแผนผังคณะกรรมการบริหารกองทุน

3. มีระบบการจัดทำบัญชีเพื่อให้สะดวกและตรวจสอบได้

- สมุดควบคุมบัญชีสมาชิก
- ทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ทางการเงินของกองทุนฯ
- เอกสารทุกอย่างเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ และแยกออกเป็นหมวดหมู่

4. ระบบการตรวจสอบ

- มีการจัดตั้งผู้ตรวจสอบภายในของกองทุนฯ โดยจะตรวจสอบอย่างน้อย 6 เดือน/ครั้ง

5. วิธีการจ่ายเบี้ยสวัสดิการให้กับสมาชิก

- กรรมการตัวแทนประจำหมู่บ้าน จะยืมเงินจากเหรียญจำนวน 3,000 บาท/หมู่บ้าน เพื่อนำเงินไปจ่ายให้สมาชิกก่อน (ทดลองจ่าย) หลังจากนั้นให้นำเอาใบสำคัญจ่ายมาหักลบกลบหนี้กับกองทุนฯ

ปัจจุบันได้ปรับปรุงระเบียบการจ่ายเงินว่าด้วยการเสียชีวิตของสมาชิกให้ลดลง เพื่อความมั่นคงของกองทุนฯในระยะยาว **“ต้องดูแลคนมีชีวิตอยู่ ให้มากกว่าคนตาย”** ดังนั้นจึงมีตารางเปรียบเทียบประกอบการสมทบเงินของสมาชิกเข้ากองทุนฯและจำนวนเงินที่จัดสวัสดิการให้ผู้เสียชีวิตเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันของสมาชิก

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพญาขัน			
ตารางเปรียบเทียบจำนวนเงินสมทบเพื่อจัดสวัสดิการชุมชน			
กับจำนวนเงินช่วยค่าจัดการศพอัตราปรับปรุงใหม่			
(เริ่มใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2558 เป็นต้นไป)			
จำนวนปีที่ เสียค่าสมาชิก	จำนวนเงิน สมทบรายปี	จำนวน เงินสมทบสะสม	จำนวนเงินช่วยค่าจัดการศพ เมื่อเสียชีวิต
1	365	365	เป็นสมาชิก 1-6 ปี ไม่เกินรายละ 2,000 บาท
2	365	730	
3	365	1,095	
4	365	1,460	
5	365	1,825	
6	365	2,190	
7	365	2,555	เป็นสมาชิก 7-12 ปี ไม่เกินรายละ 4,000 บาท
8	365	2,920	
9	365	3,285	
10	365	3,650	
11	365	4,015	
12	365	4,380	
13	365	4,745	เป็นสมาชิก 13-16 ปี ไม่เกินรายละ 5,000 บาท
14	365	5,110	
15	365	5,475	
16	365	5,840	
17	365	6,205	เป็นสมาชิก 17-19 ปี ไม่เกินรายละ 6,000 บาท
18	365	6,570	
19	365	6,935	
20	365	7,300	เป็นสมาชิก 20 ปีขึ้นไป ไม่เกินรายละ 7,000 บาท
21	365	7,665	
22	365	8,030	
23	365	8,395	
24	365	8,760	
25	365	9,125	
26	365	9,490	
27	365	9,855	
28	365	10,220	
29	365	10,585	
30	365	10,950	
40	365	14,600	ผู้ที่มิอายุ 60 ปีขึ้นไปเป็น สมาชิกมีการออกมาแล้ว 25 ปี ได้รับสวัสดิการ เดือนละ 200 บาท
50	365	18,250	
60	365	21,900	

6. การจ่ายเงินสวัสดิการให้สมาชิกทั้งหมด 22 เรื่องตั้งแต่เกิดถึงตาย เช่น คลอดบุตร ทุนการศึกษาของสมาชิก กรณีอุบัติเหตุ ป่วยนอนพักรักษาตัวที่โรงพยาบาล การเฝ้าผู้ป่วยที่เป็นสมาชิก เงินลงทุนประกอบอาชีพ เงินลงทุนเพื่อจัดงานตามประเพณีต่างๆ เงินค่าทำศพสมาชิกที่เสียชีวิต

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการ

1. สิ่งที่เกิดขึ้นภายหลังการทำงานของคณะกรรมการกองทุนฯ

- 1.1 ทำให้คณะกรรมการได้เรียนรู้การบริหารงานหรือการทำงานเป็นทีมโดยเน้นการมีส่วนร่วม
- 1.2 สร้างการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการกองทุนมุ่งเน้นความโปร่งใสตรวจสอบได้ เช่น การจัดทำบัญชีที่เป็นปัจจุบันและการรายงานผลประจำปีให้สมาชิก
- 1.3 สร้างความศรัทธาและความเชื่อถือที่สมาชิกมีให้ต่อคณะกรรมการบริหารกองทุนฯและสมาชิก
- 1.4 มุ่งสร้างจิตอาสาต่องานส่วนรวมเพื่อพัฒนาชุมชนและสร้างมาตรฐานการทำงานไว้กับบุคคลรุ่นหลังได้เรียนรู้ต่อไป
- 1.5 สร้างการเรียนรู้และการแลกเปลี่ยนการทำงานเพื่อให้เกิดคุณค่าต่อกองทุนและต่อส่วนรวม

2. ผลที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ในการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการ

2.1 ด้านสังคม

1. เกิดกระบวนการการทำงานของคน ในชุมชนร่วมกันมากขึ้นเห็นได้จากการเข้าร่วมในกิจกรรมที่ทางกองทุนฯจัดขึ้น
2. เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลของคนในชุมชนกับกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ เด็กเยาวชน คนพิการ
3. เกิดการขยายผลการจัดสวัสดิการทุกรูปแบบ โดยการเข้ามามีส่วนรวมของท้องถิ่น
4. มีการเชื่อมโยงสวัสดิการกับกลุ่มองค์กรต่างๆเช่น วัด โรงเรียน กองทุนหมู่บ้าน ท้องที่ สภาองค์กรชุมชน อ.ส.ม
5. ส่งเสริมสถาบันครอบครัวให้ลูกได้ดูแล บิดามารดาเมื่อเจ็บป่วยนอนพักรักษาตัวโรงพยาบาล

2.2 ด้านการส่งเสริมอาชีพ

1. สนับสนุนและสมทบทุนให้กลุ่มสมาชิกประกอบอาชีพตามความถนัดเช่น เลี้ยงไก่ไข่ ปลูกพริก ขี้หนู ค่าขาย เป็นต้น
2. เชิญวิทยากรจากภายนอกให้ความรู้ ด้านการพัฒนาอาชีพให้กับสมาชิก
3. เชื่อมโยงกับหน่วยงานภายนอก เช่น ธนาครเพื่อการเกษตร สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมพัฒนาที่ดิน พัฒนาชุมชน การศึกษานอกระบบ สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรเพื่อให้ความรู้กับสมาชิก ในเรื่องต่างๆ
4. สนับสนุนให้คนในชุมชนรวมกลุ่มผลิตและรวมกลุ่มการขาย

2.3 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ร่วมงานโครงการวิจัยนำกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (ส.ก.ว)

2.4 ด้านการศึกษา

- 1.ให้ทุนการศึกษาแก่เยาวชนที่เป็นสมาชิกทุกช่วงชั้น
- 2.สนับสนุนให้เด็กเยาวชนรักการออมโดยส่งเสริมให้เกิดการออมเงินและกองทุนเข้าไปร่วมสมทบในการสมทบให้กับผู้ออมร่วมกับโรงเรียน

3. ผลที่ได้รับต่อสมาชิกและคนในชุมชน

- 3.1 สมาชิกและคนในชุมชนได้เรียนรู้ ถึงคุณค่าของกันและกันอย่างเท่าเทียม “ให้อย่างมีคุณค่า รับอย่างมีศักดิ์ศรี”
- 3.2 เกิดการเสียสละความเอื้ออาทร และเห็นใจผู้ที่ลำบากกว่า มองว่าการสมทบเงินวันละบาทเป็นการได้ร่วมทำบุญ กันในชุมชน
- 3.3 เกิดการตื่นตัว และการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างพร้อมหน้า
- 3.4 สร้างวินัยการออมให้คนในชุมชนได้เห็นคุณค่า การสร้างหลักประกันความมั่นคงและหนุนเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว

ความสำเร็จสู่การเปลี่ยนแปลงและยั่งยืนของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพญาขัน

- 1.ท้องถิ่นให้ความสำคัญและให้การสมทบเงินเข้ากองทุนฯ ทำให้สมาชิก เกิดความมั่นใจ
- 2.มีการมอบเงินเข้ากองทุนฯ จากญาติผู้เสียชีวิต เพื่ออุทิศให้กับคนที่เสียชีวิต
- 3.มีการพบปะของสมาชิกโดยใช้กิจกรรมออกกกำลังกาย และสวดมนต์ไหว้พระร่วมกัน
- 4.มีกิจกรรมทำบุญประจำปี “ผีโหมม” โดยจะทำบุญให้กับสมาชิกผู้เสียชีวิตไปแล้ว
- 5.กำหนดการจ่ายเงินสวัสดิการให้กับสมาชิกทั้งหมด 22 เรื่อง
- 6.มีความมั่นใจเชื่อใจและศรัทธาในตัวคณะกรรมการทั้งชุด
- 7.คนในชุมชนโดยเฉพาะสมาชิก มีความสุขเพิ่มขึ้น ลดปัญหาเบื้องต้นของแต่ละครอบครัวลงได้
- 8.คนในชุมชนเป็นจิตอาสามากขึ้นเรื่อยๆ เห็นได้จากการเข้ามาเป็นแกนนำขับเคลื่อนในกิจกรรมต่างๆ
- 9.เกิดความรัก ความสามัคคี ของคนในตำบลมากขึ้น สังเกตได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ
- 10.สมาชิกมีความสามัคคี สังเกตได้จากกิจกรรมการทอดผ้าป่าสามัคคี เพื่อจัดสร้างที่ทำการกองทุนฯ
- 11.สร้างงาน สร้างคน ภายหลังได้รับเงินทุนไปประกอบอาชีพ

อุปสรรคมีบ้างต้องฝ่าฟันของคณะกรรมการกองทุน

- 1.สมาชิกบางส่วนที่เป็นส่วนน้อย ยังคงมีการแบ่งพรรคแบ่งพวก ทำให้การจัดสวัสดิการ มีผลกระทบ
- 2.มีกลุ่มที่จัดสวัสดิการอยู่แล้วในพื้นที่เดียวกัน ในรูปแบบอื่นๆ ซึ่งยังไม่สามารถรวมเป็นสวัสดิการเดียวกันกับกองทุนได้
- 3.คนในพื้นที่บางคนยังไม่เข้าใจคำว่า สวัสดิการ และบางคนยังไม่พอเพียงกับสิ่งที่จะได้รับจากกองทุน

ผลงานที่สำคัญ/ดีเด่น ขององค์กร

1. ด้านการส่งเสริมความรัก ความสามัคคี เอื้ออาทรต่อกัน ในระหว่างสมาชิกและประชาชนในชุมชน โดยผ่านกิจกรรมย่อยๆ
 - a. กิจกรรมส่งเสริมผู้สูงอายุ เช่น ด้านสุขภาพ การสวดมนต์ไหว้พระ ฯ
 - b. กิจกรรมวันทำบุญประจำปี อุทิศส่วนบุญส่วนกุศลให้สมาชิกที่เสียชีวิต
 - c. กิจกรรมทอดผ้าป่าสามัคคีประจำปี เพื่อสมทบกองทุน
2. ด้านการส่งเสริมประกันความมั่นคงในชีวิตขั้นพื้นฐานของสมาชิก โดยจัดสวัสดิการให้สมาชิกที่ต้องการเงินทุนประกอบอาชีพหรือพัฒนาอาชีพได้กู้เงินของกองทุนในอัตรา **ดอกเบี้ยต่ำ** หรือ **ไม่คิดดอกเบี้ย**
3. ด้านการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ โดยการตั้งกองทุนช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ จัดตั้งศูนย์ประสานงานช่วยเหลือระดับหมู่บ้าน
4. กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพญาขัน เป็นองค์กรที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อการดูแลช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีการให้อย่างมีคุณค่า รับผิดชอบต่อศักดิ์ศรี ในชุมชนตำบลพญาขัน โดยรับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลและเทศบาลตำบลพญาขัน ผลการดำเนินงานตั้งแต่เริ่มก่อตั้งในปี พ.ศ. 2542 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2557 ดังนี้

ประวัติการทำงานด้านสังคม

1.สวัสดิการเกี่ยวกับเด็กแรกเกิด/คลอดบุตร จำนวน 9 ราย	เป็นเงิน 9,000.-บาท
2.สวัสดิการเกี่ยวกับการเจ็บป่วยและรักษาพยาบาล จำนวน 192 ราย	เป็นเงิน 194,350.-บาท
3.สวัสดิการผู้สูงอายุ	จำนวน 321 ราย เป็นเงิน 92,607.-บาท
4.สวัสดิการกรณีเสียชีวิต	จำนวน 85 ราย เป็นเงิน 841,450.-บาท
5.สวัสดิการคนด้อยโอกาส/พิการ	จำนวน 11 ราย เป็นเงิน 13,100.-บาท
6.สวัสดิการเพื่อพัฒนาอาชีพ (ให้กู้ยืม)	จำนวน 282 ราย เป็นเงิน 568,000.-บาท
7.สวัสดิการทุนการศึกษา	จำนวน 49 ราย เป็นเงิน 43,720.-บาท
8.สวัสดิการช่วยเหลือผู้ประสบภัย	จำนวน 51 ราย เป็นเงิน 76,763.-บาท
9.สวัสดิการทุนจัดงาน	จำนวน 14 ราย เป็นเงิน 140,000.-บาท
10.สวัสดิการทำบุญขึ้นบ้านใหญ่	จำนวน 10 ราย เป็นเงิน 10,000.-บาท

ก้าวสู่ความยั่งยืน : ยกระดับพัฒนาขยายผลสู่การจัดสวัสดิการชุมชนจัดการตนเอง

อาจารย์สกล กาฬสุวรรณ ประธานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพญาขันได้นำเสนอให้ข้อมูล คณะอนุกรรมการติดตามงานของพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพัทลุง(พมจ.) ในการประเมิน ติดตามการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมปี 2557 โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการปฐมนิเทศฯ ใช้เองในครัวเรือน เป็นโครงการที่ใช้คณะทำงานกองทุนสวัสดิการตำบลพญาขันเป็นกลไกขับเคลื่อนเพื่อส่งเสริม การจัดสวัสดิการของชุมชน

“อาจารย์สกล ได้อธิบายความเป็นกองทุนสวัสดิการตำบลพญาขันให้ทุกคนในที่ประชุมทราบสถานะ ในปัจจุบัน ว่ามีจำนวนสมาชิกที่เข้าร่วม จำนวน 1,290 คน จากประชากร 5,491 คนในจำนวน 10 หมู่บ้าน ของตำบลพญาขัน สิ้นปี 2556 ทางกองทุนสวัสดิการชุมชนได้จ่ายเงินกรณีเจ็บป่วยต่อสมาชิกสูงเป็นเงินจำนวน 57,050.00 บาท ที่ประชุมคณะกรรมการกองทุนวิเคราะห์ข้อมูลและสะท้อนให้เห็นคนตำบลพญาขันมีปัญหา ด้านสุขภาพ”

ดังนั้นคณะกรรมการได้ร่วมกันประชุมวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาในตำบลพญาขัน จนเห็นปัญหาหลัก 3 เรื่องใหญ่ คือ ปัญหาเรื่องสุขภาพที่สะท้อนข้อมูลจาก ค่าใช้จ่ายในการรักษาประจำปี สูงถึง 57,050 บาท เรื่องความสัมพันธ์ในครอบครัว และเรื่องส่งเสริมการมีรายได้ให้ครัวเรือนเกษตรกรที่มีจำนวนมาก ใน ทำนองเดียวกันพื้นที่ของตำบลพญาขันมีวัดเป็นทุนของชุมชนเอง คือ วัดเขาแดงตกและวัดเขาแดงออกที่เป็น เหมือนโรงพยาบาลของตำบลพญาขันในอดีต และเป็นต้นทุนที่ดีของชุมชน

วัดเขาแดงตก มีภูมิปัญญาความเชี่ยวชาญชำนาญเรื่องการดูแลประชาชนที่มีความเจ็บป่วย ทางกาย เช่น เป็นแผลพุพอง หรืออุบัติเหตุจากการบาดเจ็บ ส่วนวัดเขาแดงออก รักษาโรคที่เกี่ยวข้องทาง จิตใจของประชาชน ชุมชนตำบลพญาขันเป็นชุมชนที่อุดมไปด้วยทรัพยากรสมุนไพรต่าง ๆ หลายชนิด โดยเฉพาะวัดเขาแดงตกและวัดเขาแดงออก ทางชาวบ้านจะนำมาใช้ในใช้ปฐมนิเทศฯ รักษาอยู่แล้วแต่ไม่มาก ในการรักษาเป็นฐานทุนทางปัญญาของชุมชนแห่งนี้

คณะทำงานกองทุนสวัสดิการตำบลพญาขันได้คุยวิเคราะห์จัดลำดับความสำคัญในปัญหาจากข้อมูล ที่ร่วมกันช่วยคิดวิเคราะห์ และเลือกปัญหาการส่งเสริมการใช้ยาสมุนไพรที่มีอยู่ในชุมชน เอามาใช้ให้ถูกต้องตาม หลักวิชาการก็จะเกิดประโยชน์กับครอบครัวในชุมชน จะเป็นการสืบสานตำนานตำบลพญาขันที่มีความ ต่อเนื่องในการรักษาโรคด้วยสมุนไพร ด้วยการ ประชุมคณะกรรมการกองทุน เสนอเรื่องการสืบทอดสมุนไพร เพื่อให้สมาชิกที่สูงอายุได้นำพืชสมุนไพรในท้องถิ่นมาปรุงเพื่อใช้เองอย่างน้อย 1 รายการ และเพื่อให้ผู้สูงอายุ ของหมู่บ้านรวมกลุ่มแปรรูปพืชสมุนไพรให้เป็นผลิตภัณฑ์ เพื่อการดูแลสุขภาพในหมู่บ้านอย่างน้อย 1 รายการ

“อาจารย์สกล บอกเล่าถึงกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินการ ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 – 65 ปีที่เป็นสมาชิกกองทุนจำนวน 90 คน โดยวิธีการ คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การปฏิบัติจริง โดยการดำเนินการในครั้งนี้ ด้วยการประสานหน่วยงานผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คุณปิยานุช หลงรัตน์ วิทยากรที่เป็นเภสัชกร จากโรงพยาบาลพัทลุง เป็นคนที่มีภูมิสำเนาอยู่ในตำบลพญาขัน นายจบ ศรีอิน เป็นแพทย์แผนโบราณ เป็นวิทยากรร่วม และผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีความรู้ในการจัดทำยาสมุนไพรใช้เองในครัวเรือนมาร่วม คือ คุณพัชรินทร์ เป็นวิทยากรช่วยเหลือ และงบประมาณได้รับการสนับสนุนมาจาก พมจ.พัทลุง”

การดำเนินการโดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ 1 วัน โดยใช้สำนักงานโรงเรียน ตั้งอยู่บริเวณที่ทำการกองทุนสวัสดิการ ได้ช่วยผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น เช่น นายกมาเปิดงานเพื่อให้เห็นถึงความสำคัญในการฟื้นฟูปัญหาสมุนไพร รักษาโรคของคนตำบลพญาขัน ในการอบรมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ คือ การทำยาต้มจากสมุนไพรลูกประคบซึ่งวัดเขาแดงตกเคยใช้มาก่อนและเป็นความต้องการที่จะสืบทอดของเจ้าอาวาสวัดเขาแดงตกด้วย

วิธีการต้องเรียนรู้เรื่องสมุนไพรแต่ละชนิดก่อนที่มีอยู่ในชุมชน หมู่บ้านของเรา เช่น มะกรูด มะขาม ส้มป่อย ขมิ้น เป็นต้น แล้วมาฝึกทำกัน

ในวันที่ 2 ของการเรียนรู้ นำไปดูงานขยายพันธุ์พืช ที่ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านโง้งน้ำ โดยอาจารย์สุขุม ทองขุนคำ เพื่อให้สมาชิกชนผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีความรู้ในเรื่องการขยายพันธุ์พืชสมุนไพรและพืชอื่นๆ หลังจากจบการอบรม คณะทำงานกองทุนสวัสดิการได้แจกต้นมะกรูดไปปลูกที่บ้านเพื่อเตรียมไว้ขยายผลในปีต่อไป

ขยายเครือข่ายสู่งานสมัชชาคุณธรรม จ.พัทลุง

หลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรมได้ระยะหนึ่ง คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลพญาขัน ได้มีการติดตามผล ปรากฏสมาชิกได้นำความรู้ไปใช้ จนเกิดผลผลิตภัณฑ์ของกลุ่มและได้นำไปนำเสนอในงานสมัชชาคุณธรรม ที่วัดลานชะชะ ตำบลนาขยาด อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ในการปรุงยาสมุนไพรใช้เองของกองทุนสวัสดิการ ส่งผลให้ค่าใช้จ่ายในการรักษาสุขภาพ รักษาโรคภัยไข้เจ็บ จากการใช้จ่ายราคาแพงลงได้ส่วนหนึ่ง ส่งผลให้ผ่านหลักเกณฑ์การประเมินเพื่อคัดเลือกกิจกรรมตัวอย่างที่ลงทุนน้อยแต่ให้ผลประโยชน์มากในวันนั้น กรรมการประเมินตัดสินให้กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพญาขันมีกิจกรรมการสืบทอดภูมิปัญญา สมุนไพรในการรักษาโรค เพื่อลดรายจ่ายของชุมชน

เวทีสะท้อนมุมมอง ทิศทาง เพื่อก้าวต่อไปของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพญาขัน

อาจารย์ ปวัน พรหมพิทักษ์ พัฒนาการจังหวัดพัทลุงตั้งคำถามว่า คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการต้องการเห็นอะไรเกิดขึ้นในพื้นที่ โดยท่านให้ความหมาย คำว่าสวัสดิการสังคม คือ การสร้างระบบการดูแลประชาชนให้มีชีวิตสมบูรณ์ หรือประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ได้แก่ ด้านความมั่นคงทางอาหาร คือ ต้องมีอาหารปลอดภัย มีการบริโภคที่เพียงพอ มีระบบการดูแลรักษาที่ดี มีสุขภาพจิตที่ดี มีความสุขพึ่งตนเองได้ ด้านความมั่นคงในอาชีพ รายได้ในการดำรงชีพ ด้านการจะอยู่ร่วมกับเพื่อนในสังคมอย่างไรบนความความ

เท่าเทียม ได้มีความรู้ รู้ถึงความด้อยโอกาส รู้สึกมีคุณค่าในความเป็นมนุษย์ ด้านสิ่งแวดล้อม มีการใช้ชีวิตที่เอื้อต่อสภาพแวดล้อม ไม่พึ่งเคมีจากภายนอก

อาจารย์สกล ในฐานะประธานกองทุนสวัสดิการชุมชนและคณะกรรมการต้องการสร้างระบบสวัสดิการชุมชน ด้วยการดูแลคนในชุมชนให้มีคุณภาพชีวิตที่สมบูรณ์ ด้วยข้อมูลพื้นฐานของตำบลพญาขันที่เห็นคนเจ็บป่วยที่ต้องเสียค่ารักษาพยาบาลปีละ 57,050 บาทเป็นค่าใช้จ่ายที่สูงสะท้อนให้เห็นคุณภาพชีวิตมีปัญหาจากการเจ็บป่วย ที่มีค่ารักษาพยาบาลจากโรงพยาบาลเป็นหลัก ยาที่ใช้รักษาเป็นยาเคมีทั้งสิ้นผลจากการวิเคราะห์ ได้สะท้อนให้เห็นชุมชนมีปัญหาด้านสุขภาพในเรื่องค่าใช้จ่ายในเรื่องการรักษาพยาบาล และได้เห็นทุนเดิมของชุมชนที่มีอยู่ ได้แก่ องค์ความรู้เรื่องยาสมุนไพร มีแหล่งเรียนรู้ที่เป็นวัด 2 วัด คือ วัดเขาแดงตกและวัดเขาแดงออก รวมทั้งมีสมุนไพรจำนวนมากทั้ง 2 วัด ชุมชนมีภูมิปัญญา มีปราชญ์ชาวบ้านในการดูแลรักษาสุขภาพตัวเองและชุมชนในอดีต

ปัญหาคือปัจจุบันประชาชนได้ลดความสำคัญเรื่องสมุนไพรรักษาโรคจันหันมารักษาโดยแพทย์แผนปัจจุบันเพิ่มขึ้นจนล้มแพทย์แผนโบราณหรือ ล้มภูมิปัญญาเดิมของชุมชน พึ่งพาบุคคลภายนอก พึ่งสารเคมีนำเข้าแทนแพทย์สมุนไพรในชุมชน ลดการพึ่งพาตนเอง

มองเห็นชุมชนแห่งนี้ในอดีตมีการพึ่งตนเอง หรือคนในชุมชนมีการจัดการตนเองด้วยองค์ความรู้ในแต่ละด้าน แต่ละเรื่องแม้กระทั่งเรื่องสุขภาพของคนในชุมชน

อาจารย์ปวัน ได้อธิบายถึงคนในสมัยก่อนการเจริญทางด้านแพทย์ปัจจุบัน คือ สมัยก่อนเมื่อประชาชนในชุมชนเจ็บป่วยลง คนในชุมชนมาร่วมกันดูแล รักษา หรือผู้สูงอายุเกิดเจ็บป่วยขึ้นมาจะมีลูกหลานทั้งหลายจำนวนมากมาอ้อมล้อมช่วยกันดูแลรักษา ตลอดไปถึงพี่น้องเพื่อนบ้าน ต่างคนต่างนำของกินมาร่วมทำกันจนมีความรักความผูกพันแน่นแคว้นยิ่งขึ้น ปัจจุบันเบาบางถึงขาดแคลน มักจะรวมญาติไปเยี่ยมกันที่โรงพยาบาลแทน นี่เป็นภาพในอดีตในเรื่องสวัสดิการชุมชน

ภาพตำบลพญาขันสามารถฟื้นความรู้แพทย์แผนไทยนำไปสู่การพึ่งพาตนเองได้โดยการฟื้นแพทย์แผนไทยจนสามารถดูแลสุขภาพโดยชุมชนได้เป็นเรื่องที่ยอดเยียมมากของการทำสวัสดิการชุมชนของตำบลพญาขันในมิติแพทย์แผนไทย

ข้อเสนอแนะในเชิงการพัฒนาของกองทุนฯ

- ควรมีกิจกรรมที่ต่อเนื่องไม่ควรจบในระยะสั้น ๆ
- ควรต้องทำงานร่วมกับแหล่งทุนอื่น ๆ เช่น อปท. ในพื้นที่ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

- คณะกรรมการกองทุนควรไปค้นหาคนที่มีภูมิปัญญาแพทย์แผนไทยที่มีอยู่ในชุมชนเพิ่มขึ้นเพื่อนำมาพัฒนาศักยภาพพื้นความรู้ให้สามารถนำมารักษาตนเอง ครอบครัว และชุมชนและแบ่งปันกับคนอื่นในชุมชน
- ควรจัดเวทีให้แพทย์ไทยได้มาพบกัน เพื่อนำมาแลกเปลี่ยนให้รู้ว่าใครมีสูตรยา หรือสมุนไพรที่รักษาโรคได้จะได้นำมาพื้นและขยายพันธุ์กระจายให้คนอื่นในชุมชน
- ควรนำเอาผลผลิตของตนเองมาแลกเปลี่ยนกันใช้ในชุมชน ซึ่งพื้นฐานของคนในชุมชนมีพื้นฐานของการเอื้อเพื่อแบ่งปันอยู่แล้ว
- ควรเสนอให้ท้องถิ่นทำแปลงพืชสมุนไพรในตำบลพญาขันเพิ่มขึ้น

ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลพญาขันจะทำหรือไม่หลังจากนี้และจะเริ่มต้นอย่างไรสิ่งที่ยากเห็นการพัฒนาเป็นเครือข่ายเพื่อให้รู้ว่า ใครทำอะไรอะไร อยู่ที่ไหน มีระบบการเกื้อกูลกันอย่างไรและเสริมการปลูกสมุนไพรเข้าไปในพื้นที่ต่อไปถึงหมู่บ้านอื่น ๆ ทั้งในและนอกตำบลโดยเริ่มต้นจาก คณะกรรมการและสมาชิกที่ทำอยู่เป็นฐานและขยายผลไปสู่คนอื่น ๆ ได้โดยใช้ทุนอื่น ๆ

ดังนั้นการสร้างสวัสดิการชุมชนควรต่อยอดขยายผลอย่างต่อเนื่องไปสู่พญาขันจัดการตนเองได้ ด้วยระบบสวัสดิการพื้นภูมิปัญญาแพทย์แผนไทย ดูแลสุขภาพของคนทั้งระบบ

.....